

**REGULAMIN ODZNAK JEŹDZIECKICH
POLSKIEGO ZWIĄZKU JEŹDZIECKIEGO
DYSCYPLINY OLIMPIJSKIE**

Obowiązuje od dnia 15. 02. 2018 r.

Polski Związek Jeździecki wprowadził w życie z dniem 01.01.2004 system trzystopniowej odznaki jeździeckiej – brązowej, srebrnej i złotej. Jego celem jest podniesienie jakości szkolenia w klubach i sekcjach jeździeckich, poprawa bezpieczeństwa osób uczących się jeździć konno jak i już potrafiących siedzieć w siodle, a także zwrócenie uwagi całego środowiska „koniarzy” na prawidłowe, zgodne z zasadami wiedzy użytkowanie koni.

W czasie egzaminu egzaminator sprawdza umiejętności jazdy konnej zgodnie z wymaganiami klasycznej sztuki jeździeckiej, opisanymi w podręcznikach zaakceptowanych przez Polski Związek Jeździecki - **Zasady jazdy konnej** – cz. 1, 2 i 3.

Podręcznikami zalecanymi do przygotowania kandydatów do zdawania egzaminów na odznaki, opartymi na „Zasadach jazdy konnej” są:

1. **Zasady jazdy konnej** – cz. 1, 2 i 3.

Lektury uzupełniające:

2. Akademia jeździecka - Waław Pruchniewicz, wyd. Akademia Jeździecka
3. **Nos do przodu – Gerd Heuschmann, wyd. Akademia Jeździecka**
4. **Młody jeździec – Lucinda Green, wyd. Galaktyka** – rekomendowane dla dzieci.
5. Poradnik młodego jeźdźcy – Isabelle von Neumann-Cosel, wyd. Galaktyka
6. Jak nauczać jeździectwa. Podręcznik dla instruktorów i trenerów – praca zbiorowa. Wyd. Akademia Jeździecka. (teoria sportu - złota odznaka)
7. Zestaw pytań na odznaki jeździeckie.

**Przepisy o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej oraz
zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie**

I. Przepisy ogólne o Wojewódzkiej Komisji Egzaminacyjnej

1. Egzaminatorzy muszą legitymować się przynajmniej uprawnieniami **instruktora sportu z aktualną licencją szkoleniową PZJ**.
2. Egzaminatorzy z danego Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego tworzą Wojewódzką Komisję Egzaminacyjną (WKE).
3. WKE ściśle współpracuje z Zarządem właściwego WZJ, ale merytorycznie jest podporządkowana wyłącznie RSJ.
4. Pracami WKE kieruje przewodniczący mianowany i zatwierdzany przez RSJ, po uzgodnieniu z Zarządem właściwego WZJ.
5. Skład komisji egzaminacyjnej na terenie województwa każdorazowo ustala i zatwierdza przewodniczący WKE, co znajduje swoje formalne potwierdzenie w druku zgłoszenia przesyłanego przez organizatora do PZJ. Zaleca się stosowanie zasady rotacji w składach komisji.

6. Przewodniczący WKE ma prawo proponować nowych członków komisji, zgłaszając ich kandydatury do zatwierdzenia przez zarząd Wojewódzkiego Związku Jeździeckiego. Po przeszkoleniu dotyczącym merytorycznej i formalnej strony przeprowadzania egzaminów kandydaci są powoływani do składu WKE przez CKE. po wcześniejszym uzyskaniu pozytywnej opinii przewodniczącego WKE.
7. Za prawidłową pracę i dokumentację WKE odpowiada jej przewodniczący.
8. **W przypadku otrzymania informacji o negatywnej ocenie pracy egzaminatora WKE, przewodniczący WKE:**
 - przeprowadza rozmowę wyjaśniającą
 - decyduje o skierowaniu na dodatkowe przeszkolenie teoretyczne i praktyczne
 - wnioskuje do RSJ o skreślenie z listy egzaminatorów WKE
9. Dopuszcza się możliwość uczestnictwa w komisji egzaminacyjnej na terenie województwa, uprawnionych przedstawicieli z innych województw, a także zdobywanie odznak przez kandydatów z innych województw.

II. Zasady organizacji egzaminów na odznaki jeździeckie

1. Egzaminy na odznaki jeździeckie mogą się odbywać wyłącznie w ośrodkach posiadających Certyfikat PZJ.
2. Organizator egzaminu na co najmniej 3 tygodni przed terminem egzaminu zgłasza do PZJ chęć organizacji egzaminu na Odznakę Jeździecką podając w dokumencie „Zgłoszenie Egzaminu na Odznaki Jeździeckie” (druk dokumentu dostępny na stronie www.pzj.pl w zakładce System Szkolenie / Odznaki Jeździeckie) termin i miejsce egzaminu, skład komisji egzaminacyjnej. Dokument musi być zaakceptowany i podpisany przez osobę uprawnioną do reprezentacji właściwego WZJ. Egzaminy na odznaki jeździeckie są publikowane na stronach WZJ.
3. PZJ przesyła organizatorowi egzaminu indywidualne protokoły egzaminacyjne (oryginał i kopia). Protokoły wydawane są osobno dla każdego kandydata.
4. Podczas egzaminu Przewodniczący komisji może sprawdzić dane osobowe kandydata na podstawie dokumentu z fotografią.
5. Podczas egzaminu Przewodniczący komisji wypełnia indywidualne protokoły egzaminacyjne, wpisując zaliczenia kolejnych jego części:
 - opieki stajennej
 - ujeżdżeniowej;
 - skokowej – kandydat może przystąpić do niej pod warunkiem zaliczenia części ujeżdżeniowej.
 - części teoretycznej
6. Zaleca się, aby liczba zgłoszonych uczestników na egzamin przeprowadzany przez jedną komisję w ciągu jednego dnia nie przekraczała 25 osób.
7. Oryginał protokołu egzaminacyjnego z wymienionymi z imienia i nazwiska członkami Komisji Egzaminacyjnej i przez nich podpisany przekazany zostaje organizatorowi.
8. Kopię protokołu egzaminacyjnego otrzymuje egzaminowany. W przypadku niezaliczenia całego egzaminu lub którejś jego części, egzaminowany zgłasza się z kopią protokołu na egzamin poprawkowy organizowany w następnym dogodnym terminie.

W przypadku zgłoszenia się na egzamin poprawkowy **bez kopii protokołu** od zdającego pobierana jest opłata na rzecz PZJ zgodna z obowiązującym cennikiem PZJ

Po egzaminie poprawkowym kopia protokołu egzaminacyjnego pozostaje u organizatora tegoż egzaminu. Niezdanie egzaminu poprawkowego powoduje konieczność rozpoczęcia całej procedury od nowa – zgłoszenie na listę egzaminacyjną, konieczność

ponownego wniesienia opłaty na rzecz PZJ zgodnie z obowiązującym cennikiem , obowiązek zdania **całego** egzaminu, itd.

9. Po zakończeniu egzaminu organizator przesyła niezwłocznie do PZJ:
 - zbiorczy protokół egzaminacyjny z adnotacją przy każdym nazwisku o zaliczeniu lub nie zaliczeniu egzaminu podpisany przez członków komisji
 - oryginały indywidualnych protokołów egzaminacyjnych wszystkich zdających osób
 - kopie indywidualnych protokołów egzaminacyjnych tych osób, które zdawały egzamin poprawkowy;
 - podpisane oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych (**druk dokumentu dostępny na stronie www.pzj.pl w zakładce System Szkolenie / Odznaki Jeździeckie**)
10. Po otrzymaniu dokumentów PZJ wystawia fakturę vat dla organizatora, na podstawie której przekazywana jest opłata egzaminacyjna na rzecz PZJ w wysokości zgodnej z aktualnym cennikiem PZJ od każdego z kandydatów zdających egzamin (nie są liczone osoby, które zdawały egzamin poprawkowy). **W tytule przelewu niezbędne jest podanie numeru faktury.** Legitymacje wraz z odznakami są wystawiane przez PZJ i przesyłane do organizatora egzaminu.
11. Przebieg egzaminu może być kontrolowany przez przedstawiciela CKE lub upoważnionego członka Zarządu PZJ.
12. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminu – wynagrodzenie egzaminatorów (wg aktualnego Cennika PZJ), koszty przejazdów, wyżywienie, noclegi oraz inne opłaty organizacyjne mogą być pokryte ze środków własnych organizatora lub z opłat pobranych od uczestników egzaminu. Każdorazowo organizator egzaminu jest zobowiązany do podania kosztów w zgłoszeniu egzaminu,.
13. Wyniki egzaminów organizowanych z naruszeniem powyższych zasad nie będą uznawane.

III. Wytyczne do przeprowadzania egzaminów na odznaki jeździeckie

W czasie egzaminu, egzaminatorzy porównują umiejętności jazdy konnej z wymaganiami opisanymi w podręcznikach zaakceptowanych przez PZJ. Oceny egzaminatorów są ostateczne.

- **ocena umiejętności obchodzenia się z koniem**
- **ocena umiejętności ujeżdżeniowych** - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, praca z koniem jest prowadzona prawidłowo.
- **ocena umiejętności w skokach** - oceniany będzie prawidłowy dosiad skokowy, pokonywanie cavaletti i skoki przez kolejne przeszkody. Ocenie podlega również zachowanie jeźdźcy pomiędzy przeszkodami.

Prawidłowy dosiad skokowy i oddziaływanie jeźdźcy są najważniejszymi kryteriami oceny.

- **ocena wiadomości teoretycznych** – pytania zadawane przez egzaminatora są dostosowane do poziomu egzaminu odznaki.
- Szczegółowe kryteria oceny oparte są o wymagania zawarte w dalszych punktach

Podczas zdawania egzaminu praktycznego jeźdźcy mogą występować w dowolnym, schludnym, treningowym stroju jeździeckim. Jazda w przepisowym nakryciu głowy (kasku) jest obowiązkowa.

W każdej części egzaminu jeździec może brać udział tylko jeden raz. Dopuszcza się, aby na jednym koniu brał udział w części ujeżdżeniowej, a na innym w części skokowej. Koń może brać udział w egzaminie maksymalnie 4 razy dziennie (udział w egzaminie na odznakę złotą liczy się jako dwa starty), pod różnymi jeźdźcami w każdej jego części.

Kandydaci w wieku powyżej 45 lat mogą być zwolnieni ze zdawania części skokowej egzaminu. Informacja o takim zwolnieniu musi znaleźć się na zbiorczym i indywidualnym protokole egzaminacyjnym. Odznaka zdobyta tym trybem może być podstawą do wydania uprawnień sportowych jedynie w dyscyplinie ujeżdżenia.

Wymagania egzaminacyjne

I. Odznaki jeździeckie

1. Odznaka Brązowa

Minimalny wiek egzaminowanego – 7 lat. (wg rocznika urodzenia)
Egzamin jest przeprowadzany przez 2 członków WKE.

Egzamin składa się z dwóch części:

a. część praktyczna:

• opieka stajenna

- prawidłowe podejście do konia;
- prawidłowe odczytanie i interpretacja reakcji konia;
- podstawowe zabiegi pielęgnacyjne
- czyszczenie;
- prowadzenie konia w rękę i wiązanie

Z tej części egzaminu zwalniani są kandydaci posiadający odznakę „Jeźdźce Konno” lub okazujący certyfikat wystawiony przez szkoleniowca z aktualną licencją PZJ– wzór certyfikatu w Załączniku nr 5. Certyfikat ten musi być dołączony do indywidualnego protokołu egzaminacyjnego.

- pokazanie na czworoboku (program dostępny na stronie www.pzj.pl w zakładce **System Szkolenie / Odznaki Jeździeckie**) podstawowych trzech chodów konia w prawidłowym dosiadzie i z prawidłowym użyciem pomocy. Obowiązują ogólne zasady z przepisów dyscypliny ujeżdżenia.
- pozytywne zaliczenie części ujeżdżeniowej jest warunkiem koniecznym do przystąpienia do części skokowej, podczas której należy oddać 4-5 skoków przez przeszkody maksymalnie o wysokości 70 cm, w tym skok z kłusa przez przeszkodę ze wskazówką, wysokość przeszkód dla kuców maksymalnie 60 cm); Trzecie nieposłuszeństwo konia/ kuca, upadek jeźdźca lub konia/ kuca oraz brak panowania nad koniem/ kucem – eliminują z egzaminu.

Podczas egzaminu wymagana jest jazda na kieżdnie wędzidłowym, dopuszczalne jest użycie wodzy pomocniczych: gogue, wytoka lub wypinaczy (gogue i wypinaczy tylko w części ujeżdzeniowej), ochraniaczy i jazda z batem. Używanie ostróg jest dozwolone.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej dyscyplinie) na Odznakę Brązową zwalniani są zawodnicy posiadający dowolną klasę sportową, a także z części skokowej egzaminu osoby mające zdany skokowy egzamin licencyjny.

b. część teoretyczna - zagadnienia :

- zachowanie konia;
- prawidłowe zachowanie się przy koniu i podstawy pielęgnacji;
- podstawy żywienia i technika żywienia;
- podstawy zdrowia konia;
- podstawy eksterieru, maści i odmiany;
- podstawy teorii jazdy konnej;
- dosiad;
- rodzaje pomocy;
- podstawowe figury na ujeżdżalni;
- zasady zachowania na ujeżdżalni;
- sprzęt jeździecki i strój do jazdy.

Egzamin teoretyczny przeprowadza się w formie rozmowy z uwzględnieniem powyższych zagadnień.

Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „niezaliczony”. Uczestnicy w przypadku częściowego zaliczenia egzaminu otrzymują :

Kopię protokołu indywidualnego.

Nie zdany cały egzamin lub jego nie zaliczona część może być zdawana powtórnie w następnym dogodnym terminie w dowolnym ośrodku przeprowadzającym tego typu egzaminy. W przypadku nie zaliczenia powtórnie zdawanej części obowiązuje ponowne przystąpienie do całości egzaminu.

2. Odznaka Srebrna

Odznaka Srebrna odpowiada wymogom europejskiej odznaki EPC. (Equivalent of Euro Pony Club Riding Test)

Wiek minimalny: 8 (wg rocznika urodzenia)

Egzamin końcowy jest przeprowadzany przez 2 członków WKE.

Egzamin **praktyczny** składa się z dwóch części:

- a. część ujeżdzeniowa – wykonanie czworoboku klasy P (**dostępny na stronie www.pzj.pl w zakładce System Szkolenia / Odznaki Jeździeckie**) (niedopuszczalne jest używanie jakichkolwiek wodzy pomocniczych).

Obowiązują ogólne zasady z przepisów dyscypliny ujeżdżenia.

Nie zaliczona część ujeżdżeniowa egzaminu powoduje nie dopuszczenie do zdawania części w skokach.

- b. część skokowa – pokonanie 6 przeszkód o wysokości 70-80 cm (w tym jedna kombinacja podwójna) **Kuce – wysokość przeszkód maksymalnie 70 cm.** Obowiązuje dosiad skokowy.

Trzecie nieposłuszeństwo konia/ kuca, upadek jeźdźca lub konia/ kuca oraz brak panowania nad koniem/ kucem - eliminują z egzaminu.

Obowiązują ogólne zasady z przepisów dyscypliny skoki przez przeszkody.

Podczas obu części egzaminu praktycznego wymagana jest jazda na kielźnie wędzidłowym, dozwolone jest użycie ochraniaczy, ostróg i jazda z batem.

Z egzaminu praktycznego (z części odpowiadającej uprawianej dyscyplinie) na Odznakę Srebrną zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną klasę sportową, a z części skokowej egzaminu także osoby mające zdany skokowy egzamin licencyjny.

c) Egzamin teoretyczny – zagadnienia :

- rozszerzone wiadomości z pielęgnacji, żywienia i zdrowia koni;
- rozszerzone wiadomości z teorii jazdy konnej;
- chody koni;
- opis stosowanych pomocy podczas wykonywania poszczególnych ćwiczeń;
- figury na ujeżdżalni;
- podstawy teorii skoków przez przeszkody;
- zasady jazdy w terenie;
- pierwsza pomoc.

Pytania na egzaminie teoretycznym – min. 3 pytania z powyższych tematów. Dla dzieci do 11 egzamin teoretyczny przeprowadza się w formie rozmowy z uwzględnieniem powyższych zagadnień.

Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „niezaliczony”. Uczestnicy w przypadku częściowego zaliczenia egzaminu otrzymują :
Kopię protokołu indywidualnego.

Nie zdany cały egzamin lub jego nie zaliczona część, może być zdawana powtórnie w następnym dogodnym terminie w dowolnym ośrodku przeprowadzającym tego typu egzaminy. W przypadku nie zaliczenia powtórnie zdawanej części obowiązuje ponowne przystąpienie do całości egzaminu.

2. Odznaka Złota

Wiek minimalny: 14 lat (wg rocznika urodzenia)

Komisja egzaminacyjna składa się z: przewodniczącego - członka CKE oraz dwóch członków WKE.

1. Egzamin praktyczny składa się z dwóch części:

- a) **Część ujeżdżeniowa** – elementy ujeżdżenia do klasy N. (stęp swobodny, stęp pośredni, kłus roboczy, kłus pośredni, galop roboczy, kontrgalop, ustępowanie od łydki z głową do ściany w stępie i w kłusie, łopatka, ciągi i trawers)

Na czworoboku konie są przygotowywane samodzielnie przez jeźdźca do zademonstrowania wymaganych egzaminem zadań (podobnie jak rozprężanie przed zawodami). W tym czasie – 15 minut - ocenia się, czy poprzez prawidłowy dosiad jeźdźca i poprawne użycie pomocy, praca z koniem jest prowadzona zgodnie z zasadami teorii jazdy. Na zakończenie sprawdzianu, egzaminator może nakazać wykonanie dodatkowo niektórych ćwiczeń z w/w zestawu.

Obowiązują ogólne zasady z przepisów dyscypliny ujeżdżenia.

Nie zaliczona część ujeżdżeniowa egzaminu powoduje niedopuszczenie do zdawania części w skokach.

Z egzaminu praktycznego w części ujeżdżeniowej zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną II klasę sportową w ujeżdżeniu lub w wkkw.

- b) **Część skokowa** – pokonanie parkuru składającego się z 7 przeszkód, w tym jeden szereg dwuczłonowy. Wysokość przeszkód 100 cm i szerokości max. 110 cm. Dla kuców wysokość przeszkód do 90cm i szerokości max 100 cm.

Ocenie podlega dosiad i oddziaływanie jeźdźca, wycucie tempa i dystansu, a także sposób pokonywania przeszkód. Trzecie nieposłuszeństwo konia/ kuca, upadek jeźdźca lub konia/ kuca - eliminują z egzaminu.

Podczas obu części egzaminu praktycznego wymagana jest jazda na kieżlnie, dozwolone jest użycie ochraniaczy, ostróg i jazda z batem.

Z egzaminu praktycznego w części skokowej zwalniani są zawodnicy posiadający aktualną klasę III sportową w skokach lub w wkkw.

2. Egzamin teoretyczny – rozbudowane zagadnienia z brązowej i srebrnej odznaki rozszerzone o teorię sportu i historię jeździectwa (wg. książki „Akademia Jeździecka”).

Egzamin teoretyczny – pytania na egzaminie teoretycznym - min. 3 pytania z powyższych tematów.

Oceną za każdą część egzaminu jest „zaliczony” lub „niezaliczony”.

Uczestnicy w przypadku częściowego zaliczenia egzaminu otrzymują :
Kopię protokołu indywidualnego.

Nie zdany cały egzamin lub jego nie zaliczona część może być zdawana powtórnie w następnym dogodnym terminie w dowolnym ośrodku przeprowadzającym tego typu egzaminy. W przypadku nie zaliczenia powtórnie zdawanej części obowiązuje ponowne przystąpienie do całości egzaminu.